

Прагмалінгвістика

Кредити та кількість годин:

денна форма 4 ECTS; 120 годин: 14 лекційних, 18 практичних, 88 самостійна робота; залік

заочна форма 4 ECTS; 120 годин: 2 лекційних, 4 практичних, 114 самостійна робота; залік

I. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – на засадах антропоцентризму схарактеризувати комунікативно-прагматичні складники мовленнєвої комунікації та визначити вплив комунікативної ситуації на добір ефективних мовних засобів формулювання висловлювання.

Завдання:

- схарактеризувати антропоцентризм як базовий принцип сучасної лінгвістики;
- визначити й схарактеризувати головні наукові парадигми в галузі лінгвістики;
- визначити предмет та проблематику досліджень комунікативно орієнтованих галузей знань, сформованих на стику з лінгвістикою;
- схарактеризувати проблемне поле прагмалінгвістики;
- навчити послугуватись ефективними стратегіями й тактиками з метою досягнення комунікативної мети у конкретній мовленнєвій ситуації;
- навчити доречно послугуватись прагматичним потенціалом граматичних одиниць мови;
- використовувати діалог як соціально-мовленнєву взаємодію партнерів для досягнення комунікативних і практичних результатів.

У процесі вивчення дисципліни формуються такі компетентності, визначені ОПП:

ЗК 1. Здатність вільно володіти українською мовою як усно, так і письмово, комунікативно доцільно й виправдано використовувати мовні ресурси для досягнення запланованого прагматичного результату.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним, виявляти зусилля для постійного самовдосконалення.

ЗК 3. Здатність шукати, опрацьовувати й аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати автономно й у команді, діяти згідно з чинними етико-правовими нормами, бути відповідальним у колективі.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність адаптуватися та діяти в новій ситуації, виявляти ініціативу та пластичність мислення в різних видах діяльності.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів фахової діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї, творчо використовувати набутий багаж знань у типових і нестандартних ситуаціях.

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різноманітних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критичного осмислювати історичні надбання та новітні досягнення лінгвістики й літературознавства, нові міжпредметні філологічні галузі та спектр підходів до викладання філологічних дисциплін.

ФК 5. Уміння усвідомлювати методологічне, організаційне та правове підґрунтя, потрібне для науково-дослідницької та інноваційної роботи в галузі української філології, ефективно презентувати її різним цільовим аудиторіям, використовуючи сучасні комунікативні технології та захищаючи інтелектуальну власність.

ФК 6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з української мови та літератури для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно використовувати спеціальну термінологію в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Здатність усвідомлювати роль експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 10. Уміння розробляти та впроваджувати комунікативні стратегії в професійній діяльності, зважаючи на сучасні соціокультурні реалії.

II. Результати навчання

Програмні результати навчання, передбачені освітньо-професійною програмою:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати й утілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти українською та англійською мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 4. Об'єктивно оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування в галузі сучасної філології та соціальних царинах, дотичних до лінгвістики й літературознавства.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії в професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні та літературні факти, інтерпретувати різностильові та різножанрові тексти.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власний погляд на них та його обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, постійно вдосконалюючи власну мовнокомунікативну компетентність.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення й інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.

У результаті вивчення прагмалінгвістики

здобувачі вищої освіти повинні знати:

- суть антропоцентризму як основного принципу сучасної лінгвістики;
- головні наукові парадигми в галузі лінгвістики;
- предмет та проблематику досліджень комунікативно орієнтованих галузей знань, сформованих на стику з лінгвістикою;
- принципи і постулати прагматики;
- види спілкування, основні одиниці спілкування в комунікативно-прагматичному аспекті;
- складники комунікативної ситуації та національно-культурну специфіку мовленнєвої поведінки;
- прагматичний потенціал слів різних частин мови та їх граматичних категорій;
- комунікативні, соціальні та психологічні ролі мовної особистості;
- мовні та мовленнєві механізми породження комунікативного конфлікту;

здобувачі вищої освіти повинні вміти:

- на підставі принципів і постулатів прагматики вибудовувати ефективні стратегії й тактики безконфліктного спілкування;
- доречно послуговуватись правилами мовленнєвого етикету в умовах конкретної мовленнєвої ситуації;
- послуговуватись прагматичним потенціалом синтаксичних засобів мови;
- використовувати синтаксичну синонімію як прагматичний ресурс;
- доречно послуговуватись діалогом як соціально-мовленнєвою взаємодією партнерів для досягнення комунікативного результату;
- доречно послуговуватись невербальними засобами й компонентами комунікації;
- аналізувати причини комунікативних невдач;
- уникати конфліктогенних текстів, проявів мовленнєвої агресії;
- продукувати емотивно здорове мовлення й додержуватись правил раціональної поведінки в умовах комунікативного конфлікту.

III. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Комунікативно орієнтовані галузі знань у контексті проблематики когнітивно-дискурсної лінгвістичної парадигми
2.	Лінгвістична прагматика: проблемне поле
3.	Спілкування, його види. Основні одиниці спілкування в комунікативно-прагматичному аспекті
4.	Принципи і постулати прагматики. Стратегії і тактики спілкування
5.	Прагматика і граматики. Лінгвопрагматичні особливості займенників
6.	Синтаксичні конструкції у контексті лінгвопрагматики
7.	Діалог як комунікативний акт
8.	Комунікативні невдачі. Комунікативний конфлікт

